

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 37, 2016

Nummer 37, 2016

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2454](#) 01-11-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2457](#) 01-11-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2455](#) 01-11-2016

RECHTSPRAAK

Islamitisch huwelijk vóór burgerlijk huwelijk gesloten?

Het middel klaagt over de motivering van de bewezenverklaring van feit 2 voor zover inhoudende ‘voordat partijen hem (...) hadden doen blijken dat hun huwelijk ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand was voltrokken’.

Het middel voert aan dat de door het hof gebezigde bewijsmiddelen de met de bewezenverklaring onverenigbare mogelijkheid openlaten dat partijen in het buitenland of ten overstaan van een diplomatieke of consulaire ambtenaar zijn gehuwd en dat zij vóór de islamitische huwelijksluiting een bewijsstuk daarvan aan de verdachte hebben overgelegd.

Daargelaten dat de aldus geopperde mogelijkheid een onderzoek van feitelijke aard vergt waarvoor in cassatie geen plaats is, stuit het middel reeds af op de omstandigheid dat uit het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep niet blijkt dat aldaar door of namens de verdachte – hoewel zulks op zijn weg had gelegen – ten verwere is aangevoerd dat hem daadwerkelijk zo een bewijsstuk is overgelegd.

Het middel faalt.

De middelen klagen over de motivering van de bewezenverklaring van de feiten 4 en 5 voor zover inhoudende ‘voordat partijen hem (...) hadden doen blijken dat hun huwelijk ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand was voltrokken’.

Aangezien het onder 4 en 5 bewezenverklaarde, voor zover telkens inhoudende dat de verdachte ‘voordat partijen hem (...) hadden doen blijken dat hun huwelijk ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand was voltrokken’ enige godsdienstige plichtigheid daartoe betrekkelijk heeft verricht, niet zonder meer kan worden afgeleid uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen, is de bestreden uitspraak niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

De middelen zijn terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 4 en 5 ten laste gelegde, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den

Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-11-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2455

Zaaknummer: 14/06261

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en E.F. Faase

Advocaten: S.J. van der Woude

Wetsartikelen: 449 Sr

RECHTSPRAAK

Gelet op de aard van het delict en op de omstandigheid dat het hof het bewezenverklaarde heeft gekwalificeerd als één misdrijf, is geen sprake van verjaring.

Advocaat-generaal A.E. Harteveld heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest, doch uitsluitend ten aanzien van de beslissingen ter zake van het onder 3-B ten laste gelegde feit voor zover dat is begaan in de periode van 1 mei 2003 tot en met de datum dat de Hoge Raad uitspraak doet, minus twaalf jaar, alsmede ten aanzien van de duur van de opgelegde gevangenisstraf, tot niet-ontvankelijkverklaring van de officier van justitie in de vervolging wat betreft het onder 3-B ten laste gelegde voor zover dit is begaan in voormelde periode, tot het verminderen van de opgelegde gevangenisstraf en tot verwerping van het beroep voor het overige.

Aan de verdachte is onder 3-B ten laste gelegd – kort gezegd – dat hij in of omstreeks de periode van 1 mei 2002 tot en met 1 februari 2006 [betrokkene] heeft belaagd als bedoeld in artikel 285b Sr. Het hof heeft wegens verjaring van het recht tot strafvordering het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk verklaard in de vervolging van de verdachte voor zover het ten laste gelegde ziet op de periode van 1 mei 2002 tot en met 18 november 2002. Het hof heeft vervolgens ten laste van de verdachte bewezenverklaard dat hij zich in de periode van 1 mei 2003 tot 1 oktober 2005 heeft schuldig gemaakt aan belaging van [betrokkene].

Gelet op de aard van het delict en op de omstandigheid dat het hof het onder 3-B bewezenverklaarde heeft gekwalificeerd als één misdrijf, is – gelet op het te dezen toepasselijke artikel 72 lid 2 Sr, zoals dit luidt sedert de inwerkingtreding op 7 juli 2006 van de Wet van 5 juli 2006, *Stb.* 2006, 310 – geen sprake van verjaring.

Het middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de cassatiefase is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van acht maanden.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, doch uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert de duur van de opgelegde gevangenisstraf in die zin dat deze zeven maanden en twee weken beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-11-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2457

Zaaknummer: 14/06090

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en M.J. Borgers

Advocaten: V.A. Groeneveld

Wetsartikelen: 72 Sr

RECHTSPRAAK

Dynamische verkeerscontrole levert geen détournement de pouvoir op.

Het gaat in dit geding blijkens de feiten en omstandigheden die het hof in zijn overwegingen tot uitgangspunt heeft genomen om het volgende.

De politie heeft ten aanzien van de - naar later bleek - verdachte een zogenoemde dynamische verkeerscontrole uitgevoerd, zoals nader omschreven in een ten behoeve van de politiepraktijk uitgebracht boek, geheten *De Dynamische Verkeerscontrole. Het Blauwe Boekje*. Een dynamische verkeerscontrole wordt blijkens het genoemde 'Blauwe Boekje' vooral uitgevoerd ten aanzien van personen die verondersteld worden crimineel actief te zijn. Omdat de politie daarbij let op bepaalde risicokenmerken, vindt de selectie van de te controleren personen bij een dynamische verkeerscontrole op een andere wijze plaats dan bij een normale verkeerscontrole. Bij het uitvoeren van de dynamische verkeerscontrole probeert de politie door het stellen van vragen zo veel mogelijk informatie te verzamelen over de inzittenden van het tot stilstand gebrachte voertuig. De agent kan (bij herhaling) vragen om toestemming tot doorzoeking van het voertuig en bagage, en fouillering van de inzittenden.

Over de selectie van het voertuig waarin de verdachte reed heeft het hof vastgesteld dat als reden voor deze controle in het proces-verbaal is vermeld dat bij navraag bleek dat de auto - een BMW X6 - op naam stond van [A] BV, 'een firma waarvan, naar de verbalisanten bekend was, veel criminelen gebruik maakten'. Voorts heeft het hof vastgesteld dat 'door enkele verbalisanten daaraan, bij gelegenheid van hun verhoor bij de raadsheer-commissaris, [is] toegevoegd dat het een dure auto betrof voor de wijk waar hij reed (hof: de Oorkmeurweg in Amsterdam West) respectievelijk dat in een dure auto een Oost-Europees type op de bijrijdersstoel zat en een Hindoestaans/Surinaamse man bestuurder was, hetgeen een opvallende combinatie werd gevonden (...)'. Vervolgens hebben de verbalisanten de auto gevolgd en de bestuurder een stopteken gegeven teneinde een verkeerscontrole uit te voeren. Een van de verbalisanten deelde de verdachte mede dat dit stopteken was gegeven in verband met een verkeerscontrole en vorderde inzage in diens rijbewijs en in de kentekenpapieren van het voertuig. In het gesprek dat volgde vroeg deze verbalisant toestemming de verdachte en de bijrijder te fouilleren en de auto te doorzoeken. De verdachte gaf daarvoor toestemming, waarna in de achterbak een tas werd gevonden met daarin gedroogde wiet en cannabistoppen.

Het middel keert zich tegen de vrijspraak van het hof van het ten laste gelegde. Het klaagt onder meer over het oordeel van het hof 'dat de politie de haar toekomende controlebevoegdheden van de Wegenverkeerswet 1994 (hierna: WVV 1994) uitsluitend heeft aangewend ten behoeve van opsporingsactiviteiten, derhalve voor een ander doel dan waarvoor die bevoegdheden zijn gegeven, hetgeen dÃ©tournement de pouvoir ofwel strijd met het beginsel van zuiverheid van oogmerk oplevert'.

De volgende wettelijke bepalingen zijn van belang:

- Artikel 159 WVV 1994:

'Met de opsporing van de feiten, strafbaar gesteld bij of krachtens deze wet, zijn belast:

- a. de in de artikelen 141 en 142 van het Wetboek van Strafvordering en bedoelde personen;
- b. de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen ambtenaren van de Rijksbelastingdienst, van de Rijks- en de provinciale waterstaat, van de Dienst Wegverkeer en van de verkeersinspecties, een en ander voor zover bij die algemene maatregel van bestuur is bepaald;
- c. de in de artikelen 87 en 89 van de Wet personenvervoer 2000 bedoelde personen, voor zover het betreft de eisen die met betrekking tot voertuigen als bedoeld in die wet worden gesteld bij of krachtens deze wet.'

- Artikel 160 lid 1 en 4 WVV 1994:

'1. Op de eerste vordering van de in artikel 159 bedoelde personen is de bestuurder van een motorrijtuig verplicht dat motorrijtuig te doen stilhouden alsmede de volgende bewijzen behoorlijk ter inzage af te geven:

- a. de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen delen van het kentekenbewijs, dan wel het in artikel 37, eerste lid, onderdeel b, bedoelde bewijs, en, indien met het motorrijtuig een aanhangwagen wordt voortbewogen, de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen delen van het kentekenbewijs van de aanhangwagen, dan wel het in artikel 37, eerste lid, onderdeel b, bedoelde bewijs voor de aanhangwagen;
- b. het rijbewijs dan wel het hem door het daartoe bevoegde gezag buiten Nederland afgegeven rijbewijs en, indien hem buiten Nederland een internationaal rijbewijs is afgegeven, dat bewijs;

c. het ingevolge de richtlijn vakbekwaamheid bestuurders, bedoeld in artikel 151b, onderdeel a, vereiste getuigschrift;

d. indien hem ter zake van een bij of krachtens deze wet vastgesteld voorschrift ontheffing is verleend, de beschikking houdende verlening van ontheffing;

e. een gehandicaptenparkeerkaart of een kaart ten behoeve van het vervoer van gehandicapten, indien hij ter zake van het besturen van het motorrijtuig op grond van een bij of krachtens deze wet vastgesteld voorschrift dient te beschikken over een dergelijke kaart.

(...)

4. De in artikel 159 bedoelde personen zijn bevoegd zich te vergewissen van de naleving van de bij of krachtens deze wet vastgestelde voorschriften en zo nodig een voertuig ten aanzien waarvan zij een onderzoek wensen in te stellen, naar een nabij gelegen plaats te voeren of te doen voeren. De bestuurder van het voertuig ten aanzien waarvan dit onderzoek wenselijk wordt geoordeeld, en de bestuurder van het voertuig waardoor een aanhangwagen wordt voortbewogen ten aanzien waarvan zodanig onderzoek wenselijk wordt geoordeeld, zijn verplicht desgevorderd hun tot het onderzoek noodzakelijke medewerking te verlenen en desverlangd de in artikel 159 bedoelde personen in hun voertuig te vervoeren.'

Vooropgesteld moet worden dat het uitoefenen van controlebevoegdheden als bedoeld in artikel 160 lid 1 en 4 WVV 1994 verband dient te houden met de naleving van de bij of krachtens de WVV 1994 gegeven voorschriften (vgl. HR 26 november 1957, *NJ* 1958/351). Indien daadwerkelijk inzage is gevorderd in het rijbewijs en/of de kentekenpapieren van het voertuig, mag worden aangenomen dat de bevoegdheden van artikel 160 lid 1 en 4 WVV 1994 zijn uitgeoefend ter controle van de naleving van de bij of krachtens de WVV 1994 vastgestelde voorschriften.

Zolang een dergelijke controlebevoegdheid, uitgevoerd door een daartoe bevoegde opsporingsambtenaar, mede is uitgeoefend ter controle van de naleving van de bij of krachtens de WVV 1994 vastgestelde voorschriften als bedoeld in artikel 160 lid 1 en 4 WVV 1994 is die uitoefening derhalve in beginsel rechtmatig, ook indien die bevoegdheid daarnaast het verrichten van opsporingshandelingen mogelijk maakt waarop deze bepalingen niet zien. Die omstandigheid brengt immers nog niet mee dat de controlebevoegdheid uitsluitend is gebruikt voor een ander doel - te weten: voor het verrichten van opsporingshandelingen - dan waarvoor deze is verleend. Voorts geldt dat het bestaan van een redelijk vermoeden dat iemand zich heeft schuldig gemaakt aan een strafbaar feit niet in de weg staat aan het uitoefenen van deze controlebevoegdheden door opsporingsambtenaren, mits bij aanwending van die bevoegdheden tegenover een verdachte de aan deze als zodanig toekomende

waarborgen in acht worden genomen (vgl. HR 21 november 2006, ECLI:NL:HR:2006:AY9670, NJ 2006/653).

Het hof heeft vastgesteld dat de verbalisanten de verdachte een stopteken hebben gegeven 'teneinde een verkeerscontrole uit te voeren' en dat de verbalisanten aan de verdachte de inzage in diens rijbewijs en in de kentekenpapieren van het voertuig hebben gevorderd. In deze vaststellingen ligt besloten dat de verbalisanten uitvoering hebben gegeven aan de hun op grond van artikel 160 lid 1 en 4 WVV 1994 toekomende controlebevoegdheden en dat door middel van inzage in het rijbewijs en de kentekenpapieren de naleving van de bij of krachtens de

WVV 1994 vastgestelde voorschriften als bedoeld in die bepalingen is gecontroleerd. Gelet hierop en in aanmerking genomen hetgeen onder 3.4 is vooropgesteld, is het oordeel van het hof dat voornoemde controlebevoegdheden 'uitsluitend [zijn] aangewend ten behoeve van opsporingsactiviteiten, derhalve voor een ander doel dan waarvoor die bevoegdheden zijn gegeven, hetgeen dā©tournament de pouvoir ofwel strijd met het beginsel van zuiverheid van oogmerk oplevert' niet begrijpelijk.

De enkele omstandigheid dat de verbalisanten de verkeerscontrole, al dan niet op grond van een tevoren beschreven en landelijk bekendgemaakte methode, hebben uitgevoerd met de bedoeling een gesprek aan te knopen met en informatie te verkrijgen over de inzittenden, leidt niet tot een ander oordeel.

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld.

Opmerking verdient het volgende. Artikel 160 lid 1 en 4 WVV 1994 bevatten geen aanwijzingen omtrent de selectie van de bestuurders ten aanzien van wie de in die bepalingen genoemde bevoegdheden kunnen worden uitgeoefend. Hetgeen hiervoor onder 3.4 is vooropgesteld laat evenwel onverlet de mogelijkheid dat de rechter bevindt dat de politie bij de uitoefening van voornoemde controlebevoegdheden de te controleren persoon of personen heeft geselecteerd op een wijze die onverenigbaar is met het uitgangspunt dat personen niet worden gediscrimineerd wegens onder meer hun ras of hun godsdienst of levensovertuiging. Indien de rechter tot de bevinding komt dat bij die selectie een in dit opzicht niet gerechtvaardigd onderscheid is gemaakt, zal hij moeten bepalen welk rechtsgevolg in de gegeven omstandigheden moet worden verbonden aan de onrechtmatigheid van de uitoefening van de controlebevoegdheid, rekening houdend met factoren als de ernst van het verzuim en het nadeel dat daardoor wordt veroorzaakt.

Bij verkeerscontroles als in deze zaak aan de orde kan een dergelijke bevinding in het bijzonder in beeld komen indien de selectie van het voor een verkeerscontrole in aanmerking

komend voertuig uitsluitend of in overwegende mate is gebaseerd op etnische of religieuze kenmerken van de bestuurder of andere inzittenden van dat voertuig. Gelet op de betekenis die blijkens de door het hof vastgestelde en onder 3.1.3 weergegeven gang van zaken - waaromtrent door de verbalisanten de vereiste openheid is verschaft - is toegekend aan omstandigheden, als het (dure) type auto, de wijk waarin de auto reed en de firma die als kentekenhouder van de auto stond geregistreerd, is daarvan in het onderhavige geval niet gebleken.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-11-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2454

Zaaknummer: 16/00207

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma, V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend en E.F. Faase

Wetsartikelen: 359a Sv